

TOIMINTASUUNNITELMA JA TALOUSARVIO 2019

Yleistä

Päijänne-Leader ry:n on yksi Suomen 54:stä toimintaryhmästä. Yhdistyksen tehtävänä on toimia maaseudun kehittäjänä Asikkalan, Hartolan, Heinola, Padasjoen, Pertunmaan ja Sysmän kuntien alueella. Päijänne-Leader toteuttaa alueellaan Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmaa 2014-2020 sekä omaa paikallista strategiaansa. Yhteistyötä tehdään asukkaiden, yhteisöjen ja paikallisten viranomaisten sekä muiden organisaatioiden kanssa.

Toiminnan tarkoitus

Päijänne-Leader ry:n tavoitteena on edistää maaseudun paikallista omatoimisuutta, yhteistyöhön perustuvaa kehittämistyötä sekä verkostoitumista eri toimijoiden välillä paikallisesti, alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Yhdistys edistää toiminnassaan palveluja ja työllisyyttä.

Yhdessä 2014-2020

Päijänne-Leader on toiminut maaseudun kehittämisen parissa jo vuodesta 1997. Vuonna 2014 käynnistyi yhdistyksen kolmas Leader-ohjelmakausi. Yhdessä 2014-2020 kehittämissuunnitelmalla Päijänne-Leader on hyväksytty yhdeksi Suomen Leader- toimintaryhmäksi.

Yhdessä 2014-2020 – strategian painopisteet

- Paikallinen pienyrittäjyys ja innovaatiot – paikallisten palveluinnovaatioiden, tuotteiden ja osaamisen arvostuksen lisääntyminen
- Yhteisöllisyys – kylä- ja Leader-toiminnan saumaton yhteistyö
- Matkailu – matkailun oheispalveluiden lisääntyminen, matkailuyrittäjien koulutus ja verkostoituminen
- Maaseutuasumisen uudet muodot – elävä ja monimuotoinen maaseutu, jossa myös tyhjeneville tuotantorakennuksille on löydetty uuskäyttöä

Toiminnan painopisteet 2019**Leader-toiminta**

Päijänne-Leader toteuttaa kehittämissuunnitelmansa aktivoimalla alueen asukkaita kehittämistoimintaan, tarjoamalla hankeneuvontaa, myöntämällä Leader-tukea paikallisiin kehittämis- ja investointihankkeisiin sekä yritystukiin. Päijänne-Leader toteuttaa myös omia strategiaa tukevia hankkeita. Lisäksi yhdistys osallistuu Leader-verkoston toimintaan ja toimii läheisessä yhteistyössä Hämeen muiden toimijoiden kanssa.

Vuoden 2019 keskeiset toimet

- **Perustehtävät** – sujuva hankehallinto, toimivat prosessit
- Strategian toteutumisen seuranta ja arviointi
- Yhteistyön tiivistyminen Etpähä ry:n kanssa

Toimenpiteet 2019

- Jatketaan Päijänne-Leaderin kehittämissuunnitelman Yhdessä 2014-2020 toteutusta yhteistyössä alueen asukkaiden ja toimijoiden sekä muiden sidosryhmien kanssa.
- Tuetaan strategiaamme tukevien kehittämishankkeiden käynnistämistä ja toteutetaan niitä itse, mikäli sopivaa hakijatahoa ei löydy.
- Järjestetään kahdet hankekahvit päättyneille hankkeille. Kahvien tarkoituksensa kerätä palautetta, saada tietoa hankkeiden onnistumisista ja verkottaa hanketoimijoita.

- Tehdään oman toiminnan sekä strategian toteutuksen arviointia ja seurantaa varten toimenpiteitä, mm. kyselyt hanketoimijoille ja päättäjille.
- Koulutetaan hanketoimijoita mm. maksuhakemusten tekemiseen.
- Toteutetaan teemahanke yhdistysten pieniin investointeihin.
- Tuotetaan aineistoa hankkeiden vaikuttavuusviestintään. Panostetaan vaikuttavuuden esiintuomiseksi viestinnän keinoin.
- Aloitetaan tulevan kauden strategiatyön valmistelu ja yhdistymisselvitykset Etpähä ry:n kanssa.

Strategiaa tukeva oma hanketoiminta

Päijänne-Leader ry:n tehtävänä on toimia alueensa kehittäjänä sekä tiedottaa ja aktivoida asukkaita omaehtoiseen kehittämiseen. Omien Leader-hankkeiden toteuttaminen on nähty tehokkaaksi ja tulokselliseksi keinoksi kehittää koko seutua koskettavia asioita ja edistää Leader-ohjelman toteutusta. Vuonna 2019 tavoitteena on edistää omien hankkeiden avulla mm. yhteisöllisyyden voimaantumista, yhteisten tilojen käytön lisääntymistä ja oman asuinalueen viihtyvyyden lisääntymistä.

Teemahanke Yhdistysten pienet investoinnit

Vuonna 2019 toteutetaan teemahanke, jonka avulla rahoitetaan yhdistysten pieniä kone- ja laitehankintoja, kalustehankintoja sekä rakennelmien rakentamis- ja materiaalikustannuksia tai rakennelmien hankkimista. Hankkeesta hyötyvät alueellamme toimivien yhdistysten jäsenet, toiminta-alueella asuvat ihmiset sekä muut yhdistysten toiminnasta hyötyvät ihmiset ja yhteisöt, esim. muut kylätaloja käyttävät yhteisöt. Hanke lisää paikallisten yhdistysten toimintamahdollisuuksia ja näin se lisää toimintaa Päijänne-Leader ry:n alueella.

Maaseudun nykyaika ja tulevaisuuden kansalaistoiminta Päijät-Hämeessä

Päijänne-Leader ry sai rahoituksen Hämeen ELY-keskuksesta Maaseudun nykyaika ja tulevaisuuden kansalaistoiminta Päijät-Hämeessä -kehittämishankkeelle. Hankkeen ylätasoinen tavoitteena on tunnistaa kansalaistoiminnan kehittämistarpeet paikallisesti, sekä ideoida asukkaiden ja yhteisöjen aktiivisuuden ja yhdessä tekemisen alustaa. Hankkeen avulla on tarkoitus kasvattaa sosiaalista pääomaa lisäämällä yritysten, julkishallinnon sekä kolmannen ja neljännen sektorin välistä yhteistyötä. Hanke keskittyy kylien ja kirkonkyläiden tarkoituksenmukaisen toiminnan kehittäminen kuntalaisten hyvinvoinnin tueksi ja kyläalueiden elinvoiman lisäämiseksi. Hanke käynnistyy varsinaisesti alkuvuodesta 2019, jolloin marraskuussa tehtävään rekrytoitu yhteisöaktivaattori aloittaa työt.

Sisä-Suomen kalatalousryhmä

Päijänne-Leader hallinnoi Sisä-Suomen kalatalouden toimintaryhmää, jonka tavoitteena on kalatalouden kehittäminen aktivoimalla kalataloustoimijoita, parantamalla alkutuotantoedellytyksiä, kehittämällä osaamista, aktivoimalla yrityksiä ja yhteisöjä, informoimalla rahoitusmahdollisuuksista sekä kartoittamalla kehittämistarpeita seitsemän Leader-toimintaryhmän alueella.

Sisä-Suomen kalatalousryhmän muodostavat Etpähä ry, Jyväsrähi ry, Maaseutukehitys ry, Pohjois-Kymen kasvu ry, Päijänne-Leader ry, Vesuri ry ja Viisari ry.

Kalatalouden toimintaryhmän työtapana on paikallislähtöinen kalatalouden kehittäminen maaseuturahaston LEADER-ryhmien tapaan. Kalatalouden toimintaryhmä onkin tiiviissä yhteistyössä alueen LEADER-ryhmien kanssa. Kalatalousryhmän tavoitteena on osaamisen, laadun ja innovaatioiden kehittäminen, infrastruktuurin ja toimintaympäristön kehittäminen sekä uusien tuotteiden ja markkinoiden kehittäminen.

Rahoitusta Sisä-Suomen kalatalouden toimintaryhmällä elinkeinotalouden kehittämishankkeisiin Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta on käytettävissä noin 1,1 miljoonaa euroa kaudelle 2014-2020.

Kalatalouden toimintaryhmän käytännön työtä tekee aktivaattori Janne Ruokolainen Sisävesien elinvoimaa – hankkeessa. Hankkeella varmistetaan Sisä-Suomen kalatalouden toimintaryhmän kehittämisstrategian käytännön toteutus toiminta-alueella. Hanke mahdollistaa asiantuntevan neuvonnan, aktivoiminnan, viestinnän, ohjauksen ja opasteuksen rahoitushaussa, hankesuunnittelussa, toimijoiden verkottumisessa sekä alueen strategisessa kehittämisessä.

Kyläjaosto

Vuoden 2019 alusta on Päijät-Hämeen Kylät ry:n toiminta siirtynyt Päijänne-Leader ry:n alaiseksi Kyläjaostoksi. Päijät-Hämeen kylät toimii omalla valtionavullaan, toteuttaen omaa toimintasuunnitelmaansa. Kyläjaosto Päijät-Hämeen Kylät pyrkii vastaamaan ajankohtaisiin toimintaympäristön muutoksiin olemalla mukana aktiivisena vaikuttajana, toimijana ja kehittäjänä. Keskeisiä toimintamuotoja on mm. Avoimet Kylät - tapahtumapäivä kesäkuun alussa sekä Kyläkahvit, joiden myötä tutustutaan erilaisiin kyliin ja kylätaloihin, paikalliseen toimintaan ja mahdollisuuksiin. Kyläkahveilla pyritään tuomaan esiin kylätoiminnan monimuotoisuutta avoimen keskustelun kautta. Kyläkahvit ovat kaikille avoimia, matalan kynnyksen tapahtumia, joissa on paikkaan ja/tai aikaan sopiva aihe. Valtakunnallisena Avoimet Kylät -päivänä pääsee tutustumaan kyliin niissä järjestettävien erilaisten tapahtumien kautta. Tänä vuonna tapahtumaa vauhdittaa Kyläralli. Kyläjaosto valitsee myös Vuoden Kylän, jota juhlistetaan vuosittain järjestettävässä Kylälaasissa.

Kokoukset ja hallinto

Sääntömääräiset kokoukset

Päijänne-Leader uudisti sääntönsä loppuvuodesta 2018. Yhdistyksen uusien sääntöjen mukaisesti pidetään vuosittain kaksi varsinaista kokousta, kevät- ja syyskokous. Kevätkokouksessa keskitytään talousasioihin ja syyskokouksessa hallitukseen ja toimintasuunnitelmaan sekä henkilövalintoihin.

Yhdistyksen hallitus

Päijänne-Leader ry:n asioita ja tehtäviä hoitaa hallituksen vuonna 2017 vahvistaman toimintäsääntö mukaisesti hallitus sekä palkatut työntekijät. Toimintäsääntö uudistetaan keväällä 2019 vastaamaan kyläjaostolla vahvistunutta organisaatiota.

Yhdistyksen hallitukseen kuuluu puheenjohtaja ja 11 jäsentä. Puheenjohtaja ja jäsenet valitaan syyskokouksessa kahdeksi vuodeksi kerrallaan toimintaryhmän hallituksen kolmikantaperiaatteen mukaisesti (paikallinen julkinen hallinto, yhteisöt, maaseudun asukkaat). Hallituksen kokouksissa esittelijänä toimii toiminnanjohtaja ja sihteerinä hankeneuvoja. Hallituksen kokouksiin osallistuvat varsinaiset jäsenet ja heidän henkilökohtainen varajäsenensä varsinaisen ollessa estynyt. Hallituksen kokouksia tullaan pitämään vuonna 2019 noin 6-9 kertaa.

Leader-toimisto ja henkilöstö

Yhdistyksen toimitilat sijaitsevat Asikkalassa, Kustaantalossa. Yhdistyksen palveluksessa on neljäkuusii vakituista työntekijää: toiminnanjohtaja Anu Taipale, hankeneuvoja-taloussihteeri Virpi Kallioinen ja kalatalousaktivaattori Janne Ruokolainen, kyläaktivaattori Henna Pirkonen, yhteisöaktivaattori Joonas Karhinen ja kalatalouskoordinaattori Maiju Puranen.

Talous

Yhdistyksen tulot koostuvat jäsenmaksuista ja satunnaisista myyntituloista. Yhdistystoiminnan menot syntyvät vuosikokouksesta sekä muista sellaisista menoista, joita ei hyväksytä hankerahoituksen piiriin, esim. muistamiset.

Leader-toimintaan liittyvä aktivointi-, tiedotus-, koulutus-, ja hallintokustannukset katetaan toimintarahalla.

Yhdistyksen liikevaihdosta suurin osa on hankkeille maksettavan Leader-tuen sisältämää kuntarahaosuutta, joka kulkee yhdistyksen kautta ja jota maksetaan hankkeille Hämeen Ely-keskuksen tekemien maksupäätösten mukaan. Kuntaraha ei kirjaudu tuloslaskelmaan, vaan näkyy taseessa läpikulkevana eränä.

Jäsenistö

Jäsenistön yhteydenpitovälineenä käytetään sähköistä uutiskirjettä, joka lähetetään n. kaksi - neljä kertaa vuodessa. Kirjeitse jäsenille lähetetään kutsu vuosikokoukseen sekä jäsenmaksulasku.

Tilaisuudet ja tapahtumat

Koulutukset

Henkilöstö osallistuu maaseutuviraston ja MMM:n ajankohtaiskoulutuksiin ja muihin koulutuksiin tarpeen ja hallituksen harkinnan mukaan.

Hallituksen uusille ja vanhoille jäsenille järjestetään koulutusta hankekäsittelystä, ohjelmakauden hankemuodoista ja yritystuista. Hallitusta kannustetaan osallistumaan alueellisiin ja valtakunnallisiin koulutuksiin sekä tapahtumiin.

Hanketoteuttajille järjestetään hankehallintokoulutusta yhteistyössä Hämeen ELY-keskuksen kanssa. Koulutuksissa paneudutaan maksuhakemuksen tekemiseen ja siihen tarvittaviin tietoihin. Hanketoteuttajille järjestetään vuosittain kahdet ns. hankkeiden päätöskahvit, joiden tarkoituksena on kertoa ja kuulla onnistumisen kokemuksista, epäonnistumisista ja hankkeiden tekemisen ilosta. Päätöskahveille kutsutaan vuosittain päättyneitä hankkeita kirjeitse sekä avoimella kutsulla Leader-ryhmän some-kanavilla.

Viestintä

Verkkoviestintä

Yhdistyksen internetsivut toimivat viestinnän perustana. Sivuilta löytyvät ohjeet hanketoimijoille hankeprosessin läpiviemiseksi. Yhdistyksen keskeinen viestintäkanava on nopea ja tehokas Facebook. Viestinnässä hyödynnetään myös muita sosiaalisen median kanavia, mm. Instagramia ja Twitteriä.

Yhdistykselle on luotu oma sähköinen uutiskirje, jonka avulla pystytään paremmin viestimään ajankohtaisista asioista suurellekin joukolle.

Julkaisut

Paikallislehdet välittävät tehokkaasti tietoa alueella tehtävästä kehittämistyöstä ja tapahtumista. Tarjotaan juttuvinkkejä lehtiin ja pyritään muodostamaan säännöllinen viestintämalli hallituksen puoltamista hankkeista alueen paikallislehdille.

Yhteistyö**Leader-ryhmien välinen yhteistyö**

Hämeen Leader-ryhmien välinen yhteistyö on monimuotoista ja aktiivista. Toimivan yhteistyön tavoitteena on vertaisoppiminen ja ajatusten vaihto. Vuoden 2019 aikana pidetään yhteisiä koulutustilaisuuksia ohjelmakauden haasteista, viestinnästä, yms. ajankohtaisista asioista. Uutena työvälineenä toimii Raittirihi, johon osallistuu laajasti Hämeen ELY-keskuksen alueen hanketoimijoita.

Sisä-Suomen kalatalousryhmän muodostavien Leader-ryhmien kanssa luodaan toimiva yhteistyömalli, jota pyritään kehittämään ja laajentamaan myös muun hanketoiminnan saralle.

Kuntayhteistyö

Päijänne-Leaderin viestinnän uudistuessa tullaan kuntien viranhaltijoille ja luottamushenkilöille lähettämään sähköinen uutiskirje. Kuntajohtajien kanssa pidetään vuosittain yhteistyöpalaveri, jossa esitellään toiminnan tuloksia. Kunnanjohtajien kanssa yhteistyö on välitöntä ja luontevaa. Viranhaltijoiden kanssa käydään aktiivista vuoropuhelua hankkeiden tilanteesta, erilaisista kehittämiskohteista ja tarpeista. Kuntien mahdollistama hankkeiden välirahoitus on monen hankkeen onnistumisen edellytys.

ELY-yhteistyö

Hyvä ja toimiva yhteistyö Hämeen ELY-keskuksen kanssa jatkuu myös vuonna 2019. MMM:n ohjeen mukaisesti ELY-keskukset ja Leader-ryhmät käyvät kahdenväliset keskustelut vuosittain. Tavoitteena on keskustelevan yhteistyön vahvistaminen. Toiminnanjohtaja on myös Hämeen ELY-keskuksen asettaman Hämeen maaseudun kehittämisen asiantuntijaryhmän jäsen. Yhteistyötä myös Etelä-Savon ELY-keskuksen kanssa pyritään ylläpitämään, vähintään vuosiraportoinnin toimittamisen yhteydessä. Kalatalouden toimintaryhmän hallinnoinnin myötä on kehittynyt luonteva ja mutkaton yhteys Pohjois-Savon ELY-keskukseen.

Lähialueella tehdään yhteistyötä erityisesti Etpähä ry:n kanssa yhteisten koulutustilaisuuksien sekä hankkeiden kautta. Muita keskeisiä kumppaneita ovat alueen kunnat, Päijät-Hämeen liitto, LAMK, ProAgria, alueellamme toimivat muut oppilaitokset sekä kehittämisorganisaatiot. Yhteistyöllä pyritään löytämään jatkuvasti uusia toimintatapoja ja yhteistyömuotoja.

Maakunnallinen ja valtakunnallinen vaikuttaminen

Päijänne-Leader ry:n henkilöstö osallistuu myös valtakunnalliseen maaseudun kehittämistyöhön. Vuonna 2018 kalatalousaktivaattori Janne Ruokolainen valittiin Kalatalousverkoston teemaryhmään ja kyläaktivaattori Henna Pirkonen on Suomen Kylät ry:n kyläjaostoon. Toiminnanjohtaja Anu Taipale edustaa Hämeen Leader-ryhmiä Suomen Kylien Leader-jaostossa sekä toimii pysyvänä asiantuntijana Päijät-Hämeen MYR:ssä.

TALOUSARVIO 2019

Toimintaraha II	Talousarvio 2019	Koko hanke
<i>Rahoitus</i>		
ELY-keskus	93 474	239 845
kuntaraha	23 369	59 961
Rahoitus yhteensä	116 843	299 806
<i>Kulut</i>		
Palkkauskulut	84 760	217 230
Flat rate 24%	20 342	52 135
Palkkiot	5 200	13 000
Ostopalvelut	900	2 700
Vuokrat	500	1 000
Matkakulut	3 200	8 900
Muut kustannukset	1 941	4 841
Yhteensä	116 843	299 806

Yhdistys	Talousarvio 2019
<i>Tuotot</i>	2 000
Jäsenmaksutuotot	2 000
Yhteensä	4 000
<i>Kulut</i>	2 500
Muut kulut	500
Yhteensä	3 000

Kyläjaosto	Talousarvio 2019	Koko hanke
Palkat	21 050	21 050
Palkkiot, ostopalvelut	4 000	4 000
Matkakustannukset	4 000	4 000
Yhteiskulut	10 185	10 185
Muut kulut	500	500
Kustannusarvio	39 735	39 735
<i>Hankkeen rahoitussuunnitelma</i>		
MMM:n yleisavustus kylätoimintaan	39 735	39 735
Kokonaisrahoitus	39 735	39 735

Yhteiset tilat – yhteiset mahdollisuudet (Seurantalo-hanke)	Talousarvio 2019	Koko hanke
Palkat	3 500	82 000
Ostopalvelut	975	20 800
Matkakulut		13 000
Laskennalliset yleiskustannukset, 15%	525	12 300
Kustannusarvio	5000	128 600
<i>Hankkeen rahoitussuunnitelma</i>		
Haettava tuki (EU+valtio)	4 000	102 880
Kuntarahoitus	1 000	25 720
Kokonaisrahoitus	5 000	128 600

Maaseudun nykyaika ja tulevaisuuden kansalaistoiminta Päijät-Hömeessä (Heimohautomo)	Talousarvio 2019	Koko hanke
Palkat	67 200	168 000
Palkkiot	1 200	3 000
Vuokrat	1 500	3 750
Ostopalvelut	7 972	19 930
Muut välittömät kulut	2 000	5 000
Laskennalliset yleiskustannukset, 24%	16 128	40 320
Kustannusarvio	96 000	240 000
<i>Hankkeen rahoitussuunnitelma</i>		
Haettava tuki (EU+valtio)	76 800	216 000
Kuntarahoitus	19 200	42 000
Kokonaisrahoitus	96 000	240 000

Sisävesistä elinvoimaa + kalatalousryhmän hallintoraha	Talousarvio 2019	Koko hanke
Palkat	50 000	263 400
Ostopalvelut	6 000	57 000
Matkakulut	15 000	97 000
Toimistokulut	1 500	13 500
Tietotekniikkakulut	700	5 500
Vuokrat	3 000	20 600
Kustannusarvio	76 200	457 000
<i>Hankkeen rahoitussuunnitelma</i>		
Sisä-Suomen kalatalousstrategia (EMKR + valtio) 100%	76 200	457 000

Elinkeinokalatalouden tulevaisuus Sisä-Suomessa	Talousarvio 2019	Koko hanke
Palkat	8 500	8 500
Matkakulut	2 500	2 500
Flat rate 15%	1 275	1 275
Kustannusarvio	12 275	12 275
<i>Hankkeen rahoitussuunnitelma</i>		
Sisä-Suomen kalatalousstrategia (EMKR + valtio) 100%	12 275	12 275

YHTEENSÄ 2019	
Tuotot	350 053
Kulut	349 053